

Zápis

Kulatý stůl k návrhům potencionálních systémových či legislativních změn na pozadí Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007–2013 – tematická oblast:

Mládež a média + Mládež a kultura)

Místo konání: Velká zasedací místnost NIDM, Sámova 3, Praha 10

Termín: 23. 11. 2011, v 14:30 až 17:00 hod.

Program jednání:

- Zahájení** - Jiří Zajíc uvedl naše jednání do kontextu Státní koncepce pro oblast dětí a mládeže. Zdůraznil, že ředitel Odboru pro mládež MŠMT Michal Urban považuje koncepci za rozhodující nástroj, se kterým chce Odbor pro mládež MŠMT pracovat. Jiří Zajíc vyjádřil přesvědčení, že nepůjde jen o formální dokument. Zodpovědnost za jeho naplňování nesou jednotlivá ministerstva.

Úkolem tohoto jednání je zdůraznit a pojmenovat problémy v oblastech „Mládež a média“ a „Mládež a kultura“ a přiřadit k nim návrhy možných řešení.

2. Vyhodnocení akčního plánu za roky 2010 – 2011

- Dosud nefunguje spolupráce mezi MŠMT a MK
- Za MŠMT nedodala vyhodnocení skupina pro regionální školství => není tam např. vyhodnocena mediální výchovy
- MK uvedlo velmi zajímavé aktivity, ale zaměřené na poměrně úzkou, specializovanou skupinu mladých lidí
- V rámci NIDM (projekt Klíče pro život – průřezové téma *Mediální výchova*) cca 100 proškolených pedagogů volného času a vedoucích NNO.
- Na MK proběhl velký srovnávací výzkum o vlivu dlouhodobých aktivit v oblasti kultury (pěvecké sbory, dramatická výchova, tanec atd.) potvrzující zásadní význam těchto aktivit pro celkový rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí

3. Co je v oblastech Mládež a média + Mládež a kultura zvláště naléhavé (tzv. výzvy)

Oblast médií:

- Chybí jednotná státní koncepce pro oblast mediální výchovy ve formálním i neformálním vzdělávání.
- Významně roste závislost dětí a mladistvých na médiích. Jen 11% dětí ve věku 6 až 15 let si „dovede představit svůj život bez televize či internetu“. Zdroj: výzkum *Hodnotové orientace dětí ve věku 6 – 15 let* (NIDM, 2011).
- Děti i mládež jsou ve svém celku mediálně nevzdělané, protože hlavním zdrojem jejich „mediální výchovy“ jsou sama média a úloha školy je velmi malá. Zdroj: výzkum *Stav mediální gramotnosti v ČR* (CEMES pro RRTV, 2011).

- Děti i mládež ztrácí schopnost pracovat s náročnějšími médii – zejména knihami. Zdroj: *PISA 2003 až 2009 – čtenářská gramotnost*.
- V českém právním řádu není dostatečně provedena kategorizace fenoménů v oblasti mediálního působení ohrožujících psychický, morální nebo fyzický vývoj dětí a mládeže (na rozdíl od Slovenska, kde existuje jednotný systém označování programu z hlediska jeho věkové vhodnosti).

Oblast kultury:

- Děti se až na výjimky nesetkávají s kvalitním uměním, jejich vnímání krásy je tak chudé a v dospělém věku jsou pro mnoho skutečností „hluché a slepé“.
- Většina dětí má málo příležitostí k vlastní tvořivosti, při níž by vytvářely něco krásného.
- Děti mají malé historické povědomí, chybí jim dostatečně silná vazba na české i evropské kulturní podloží.
- U dětí se projevuje vysoká míra tolerance k nemorálnímu chování (na základě posuzování chování rodičů a kamarádů). Zdroj: výzkum *Hodnotové orientace dětí ve věku 6 – 15 let* (NIDM, 2011)
- Čím nižší má rodina socioekonomický status, tím spíše děti nepovažují za důležité tzv. sociální kompetence (chovat se slušně, dobře se učit, pomáhat druhým, chránit přírodu). Sociální kompetence jsou méně důležité pro chlapce. Zdroj: výzkum *Hodnotové orientace dětí ve věku 6 – 15 let* (NIDM, 2011)

4. Co by mělo být řešeno ještě v Akčním plánu pro období 2012-2013 a jak

Média i Kultura:

- Uskutečňovat reálnou spolupráci mezi MŠMT a MK v oblasti mediálního i kulturního vzdělávání i
  - Konkrétní opatření:*
    - pravidelná setkávání zástupců přímo řízených organizací NIDM a ARTAMA-NIPOS
    - Metodicky podporovat mediální gramotnost mládeže ve formálním i neformálním vzdělávání (příklady dobré praxe – viz dále)
- Vytvořit podmínky pro vytvoření státní koncepce podpory kulturní výchovy a mediální gramotnosti
  - Konkrétní opatření*
    - Zmapovat to, co se zatím v oblasti této podpory děje (soutěže, festivaly, přehlídky, internetové stránky, publikace atd.) a vytvořit k tomu jednoduchý internetový informační systém nejspíš na www.nicm.cz)
    - Uskutečnit projekt filmové výchovy zahájený v gesci MK
    - Iniciovat vznik sítě odborníků, kteří budou dlouhodobě spolupracovat na vytvoření výše uvedené koncepce (NIDM ve spolupráci s ARTAMA-NIPOS)
    - Podporovat propagaci reálných příkladů dobré praxe (komunikačními prostředky v gesci MŠMT a MK)
- Podporovat systematické vzdělávání pedagogů formálního i neformálního vzdělávání pro oblast kulturní výchovy a mediální gramotnosti
  - Konkrétní opatření*
    - V rámci Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků konat soustavně kurzy vzdělávání v těchto tématech

Kultura:

- Usilovat o udržitelnost současných aktivit
Konkrétní opatření
  - Zajistit nezbytné financování
  - Metodická podpora v oblasti práce s dobrovolníky
- Podpora školních knihoven
Konkrétní opatření
  - Vyčlenit prostředky na obnovu knihovnického fondu
  - Stanovit úvazek školního knihovníka
- Zahájit systematickou meziresortní spolupráci k tématu „mládež a kultura“
Konkrétní opatření
  - Vypracovat metodiku této spolupráce se zapojením odborné veřejnosti (garance odborná zařízení MŠMT + MK)

5. Co by mělo být hlavně řešeno v následující koncepci pro období 2014 až 2019

Kultura i média

- Podpora inovačních procesů ve vzdělávání (viz předchozí koncepce MK u neformálního vzdělávání)
- Meziresortní spolupráce MŠMZ a MK na úpravě formálních podmínek pro možnost zapojování nezávislých aktivit do systémového vzdělávání
- Vytvoření skutečné státní koncepce mediální a kulturní výchovy dětí a mládeže ve formálním i neformálním vzdělávání včetně zajištění odborného zázemí
- Podporovat takové projekty, programy a činnosti, které rozvíjejí kreativitu dětí a mládeže, jejich vlastní aktivity – např. školní časopisy, video produkty, internetová tvořivost apod.

Média

- Úprava právních podmínek pro vznik neziskových médií jako třetího sektoru vedle médií veřejné služby a médií komerčních
- Zavedení klasifikace jevů, které mohou ohrožovat morální, duševní nebo tělesný vývoj dětí a mladistvých (podobně jako na Slovensku)

Kultura

- Adaptovat podmínky systému školství pro flexibilní spolupráci s uměleckými organizacemi (viz rakouský příklad p [ART] <http://www.kulturkontakt.or.at/de/part>).v rámci školní výuky. Meziresortní součinnost pro reflexi představ o nárocích na kulturní organizace, projekty a osobnosti, poskytující tento servis systémovému školství „z vnějšku“ a podpora pilotních projektů tohoto typu.

6. Závěr

Jiří Zajíc rozešle všem členům (i těm, kteří byli nepřítomni) zápis pro doplnění a případné upřesnění.

V Praze dne 23. listopadu 2011

Jiří Zajíc, NIDM